

References

1. The World Encyclopedia of Philosophy. (2001). Moscow: AST, Mn, Harvest [in Russian].
2. Worringer V. (1957). Abstraction and spirituality. Modern book on aesthetics: An Anthology. Moscow: Foreign Lighted [in Russian].
3. Gorbachov D. (2006). Sharovarno-hopashna culture as a source of global vanguard. MIST, 3, 43-51 [in Ukrainian].
4. Leonardo da Vinci. (2006). Judgments. Moscow: Eksmo Publishing House [in Russian].
5. Lotman Yu. (1992). Culture and explosion. Moscow: Gnosis; Publishing group "Progress" [in Russian].
6. Zayts I. I. (2001). Tripilska culture on Podilli. Vinnitsa: Thesis [in Ukrainian].
7. Kandinsky V. (1989). Concerning the Spiritual in Art. Leningrad: Leningrad [in Russian].
8. Penzina E.V. (2012). Phenomenon of globalization: the globalization and Westernization. Herald KrasGAU, 8, 228-233 [in Russian].
9. Sidorenko V. (2008). Visual art of the avant-garde shifts to new directions: development of visual arts Ukraine XX-XXI centuries. Kiev: BX [studio] [in Ukrainian].
10. Stetsenko V. S. (2005). Terminology of culture from "a" to "z". Culturological alphabet. Lviv: Publishing Center of Ivana Franko [in Ukrainian].
11. Fedoruk A. (2006). Intersection sign: Selected articles of art. Kiev: Publishing Center A+C [in Ukrainian].
12. Belyaeva A. A. (Eds.). (1989). The aesthetics: dictionary. Moscow: Politizdat [in Russian].
13. Yakovleva L. (2013). Ukraine ancient art. Kiev: Ancient world [in Ukrainian].
14. Seuphor M. (1964). Abstract painting: Fifty years of accomplishment, from Kandinsky to the present. New York: Dell [in English].

УДК 78.01.3.8.781.6

Нейчева Лілія Василівна

*здобувач кафедри теоретичної та
прикладної культурології Одеської національної
музичної академії ім. А.В.Нежданової,
завідувач літературно-драматичної
частини Одеського національного
академічного театру опери та балету
liliya.neicheva@mail.ru*

**ХРИСТІЯНСЬКА ІДЕЯ В БОЛГАРІЇ ТА ЇЇ ГЕНЕТИЧНА
ОБУМОВЛЕНІСТЬ КИРИЛІВСЬКОЮ ТРАДИЦІЄЮ**

Статтю присвячено діяльності болгарських просвітителів Кирила та Мефодія в релігійній і культурній сферах Болгарії та Київської Русі. Проаналізовано історичні відомості про інтелектуальну, релігійну, церковну діяльність братів у зв'язку з принципами доіконоборчого християнства, ідеями кельтських місіонерів та культурними досягненнями слов'ян. Виділено основні лінії кирилівської релігійної установки, які стали важливими для формування болгарської держави. Також розглянуто вплив кирилівських ідей на музичні церковні та фольклорні традиції Болгарії.

Ключові слова: давньохристиянська традиція, глаголиця-кирилиця, Охридська школа, ірландська релігійна традиція, ісон-бурдон.

Нейчева Лилия Васильевна, соискатель кафедры теоретической и прикладной культурологии ОНМА им. А.В. Неждановой, заведующая литературно-драматической частью Одесского национального академического театра оперы и балета

Христианская идея в Болгарии и ее генетическая обусловленность кирилловской традицией

Статья посвящена деятельности болгарских просветителей Кирилла и Мефодия в религиозной и культурной сферах Болгарии и Киевской Руси. Проанализированы исторические сведения об интеллектуальной, религиозной, церковной деятельности братьев, в связи с принципами доиконоборческого христианства, идеями кельтских миссионеров и славянскими культурными достижениями. Выделены основные линии кирилловской религиозной установки, которые стали важными в формировании болгарского государства. Также рассмотрено влияние кирилловских идей на музыкальные церковные и фольклорные традиции Болгарии.

Ключевые слова: раннехристианская традиция, глаголиця-кириллица, Охридская школа, ирландская религиозная традиция, исон-бурдон.

Neychева Liliya, PhD-candidate of the theoretical and applied cultural science chair, ONMA after Nezhdanova, head of the literary and dramatic part of the Odessa National Academic Theatre of Opera and Ballet

Christian ideology in Bulgaria and its genetic grounding in Cyrillic tradition.

The given article is dedicated to the activity of Cyril and Methodius, the Apostles of Bulgaria and Kiev Russ religious and cultural spheres.

The article contains historical facts of the Act of Adoption of Christianity by Bulgaria and the choice of the political governance pattern by the Christian community. Being revealed the turning points in biography of the brothers from Thessalonica, Cyril and Methodius that were crucial for their further intellectual, church and missionary activity.

The author focuses on the issue of creation of the Slav script by Cyril as neither historians nor linguists can agree on the type of alphabet that was taken by Cyril as a basis for the Glagolitic script. The role of the representatives of the Ohrid School, the disciples of the Equal-to-Apostles brothers who took part in creation of the Cyrillic Script, has been underlined.

The missionary activity of Cyril and Methodius has been analyzed in the aspects of early pre-aniconism Christianity ideas that were inherited by Macedonian renaissance of the post-aniconism period. The period was not marked by the confessional division of churches that suggested confessional tolerance to different trends inside Christianity. The tolerance inevitably should have brought to revelation of the local beliefs through the Apostles tradition. The local beliefs included the pre-Christian ones as Cyril and Methodius came to the lands where people had already taken baptism with adopting Christianity to the national conditions.

The author also touched upon the influence of the Irish Church on the views of Cyril and Methodius. The representatives of the above mentioned church were known to welcome martyrdom, advancement of asceticism, were also known for their musical and poetical interests, absence of hierarchism, "democracy" in the fellowship of clergy. All those features accumulated in the activity of brothers and defined influence on the Slav nations.

The article singles out the main features of the Cyril's religious doctrine that became the most important for construction of the Bulgarian statehood, namely, intellectuality of the missionary activity, veneration of martyrdom and acts of Faith. The Cyril's concepts were perceived by the Bulgarians as something natural for the cultural being of the country. Adoption of the concepts caused the Bulgarian priest hood to deny any dialogue with the Muslims during the anti-Turkish movement, though the proto-Bulgarians had some Turkish blood in them. This patriotic idea of monastic Ministry became the doctrine for state fundamentals of the Bulgarian Orthodoxy.

The author also points out that the Bulgarian religious enlightening affected the Slav world in a whole. After the fall of the First Bulgarian Kingdom in 1019 a lot of refugees arrived at the Russian lands. There had been quite a number of Orthodox priests carrying liturgical and service books on them, as well as other samples of the Slav literature. The Word of a Philosopher was among the books that had a lot of words of Moravian and Bulgarian origin as well as features of Greek language. Cyril wrote his books in Greek so the Slav books with Greek words may refer to the authorship of his disciples.

The author also links the concepts of Joy and Harmony highly presenting Cyril's doctrine with color symbolism of the Bulgarian icons where combination of red (the symbol of the Earthly) and green (the symbol of harmony and balance between the Earthly and the Heavenly) prevails. That was the origin of the impressionistic color combination in the Bulgarian art that still keeps these "signs of joy and earthly grace".

The article also focuses on Cyril's flexibility and openness to other Christian churches that caused tolerance to the individual Christian development of different nations and revelation of intellectuality in Theology that was drifting away from the church hierarchy. The philosophy of openness to the rationalistic world perception characterized the Cyril's doctrine.

The Early Christian and Irish traditions in the Cyril's doctrine in the influence on musical traditions of Bulgaria and Ukraine have been analyzed in the given article. One can see the influence in the genesis of the Ukrainian kobza players movement and in appliance of drone-ison in the folklore and church Bulgarian musical tradition that is recognized to be basic for ancient Byzantine and Mount Athos singing traditions. Other bright example of the drone use is the Bulgarian gaida (Bulgarian folk instrument close to the bagpipe). The main principle of use is the sound of the long constant harmony note on the background of which a figurative ison singing develops a complex improvised melodic structure. The principle is close to the church music tradition.

The conclusion underscores importance of singling out ideas of the Cyril's doctrine as historical confirm that Cyril (Constantine) was an intellectual who was flexible enough to take part in interactions between Constantinople and Rome, Great Moravia and etc. and turned to the treasures accumulated by the Irish and Brits Church that created a rich theological foundation for the Orthodox scholarship tradition.

Keywords: early Christian tradition, the Glagolitic and Cyrillic scripts, Ohrid School, Irish religious tradition, ison-drone.

Актуальність теми визначена значимістю болгарської ідеї в сучасному музичному розкладі з зазначенням базисності кирило-мефодіївської традиції в формуванні релігійних установок слов'ян.

Мета статті – систематизувати відомості про культурно-релігійні установки болгарської нації у зв'язку з впливом на неї діяльності братів Кирила та Мефодія. У зв'язку з цим визначені основні завдання статті: узагальнення відомостей про діяльність просвітителів Кирила та Мефодія; підкреслення основних ідей братів, що позначилися на культурних і релігійних установках Болгарії; вплив кирило-мефодіївської діяльності на церковну та народну музику Болгарії.

Об'єкт – болгарська музика в її резонуванні з історичними національними традиціями та актуальними стилістичними ідеями сучасності.

Предмет – стильовий генезис болгарської музики.

Методологічною основою роботи виступає інтонаційна концепція музики, яка представлена послідовником Б. Асаф'єва в Україні І. Ляшевським [10]. Також теоретичні розробки болгарських дослідників П. Ангелова, Г. Бакалова, Р. Грудєва [1; 4], які висвітлювали невід'ємність національного від церковного в художній сфері.

Наукова новизна – оригінальність ракурсу розгляду релігійного просвітництва в узагальнених відомостях з історії мистецтва Болгарії.

Практична цінність дослідження визначена тим, що матеріали, представлені в статті, можуть доповнювати курси історії музики та музичного виконавства, що викладаються у вищих навчальних мистецьких закладах і в музичній спеціальній вищій та середній школах.

Болгарія в державних масштабах прийняла від Візантії християнство в православній формі в 863 р., хоча початок поширення християнської релігії в країні відноситься ще до часу правління Крума (802 – 814). Безліч виведених ханом Крумом з Візантії полонених вплинули на християнізацію язичницьких підданих монарха. Офіційний статус християнство в Болгарії отримало після хрещення князя Бориса у IX ст. Узагалі єдність християнської церкви, що в той час ще мала місце, хоча і була трактована державами по-різному в римсько-гальському і німецькому ареалах, поставила князя Бориса перед вибором моделі політичного управління християнською спільнотою підданих. Західний зразок являв відносну незалежність церкви від імператорської влади, тоді як східно-візантійський – злиття церковного інституту та імператорської влади. Візантійський варіант християнства був більш органічний для князя Бориса, сприяючи збереженню політичної незалежності Болгарії. Тому в 870 р. Болгарська церква стала автокефальною, отримала статус архієпископства та була розділена на кілька епархій, визначивши національну самостійність в сповіданні Православ'я [1, 67; 5].

Величезне значення в національному самоствердженні православних болгар мав хронологічний збіг акту прийняття християнства з діяльністю слов'янських просвітителів братів Кирила (827 – 869) та Мефодія (815 – 885). Створена Кирилом слов'янська абетка і граматики являли собою "глаголічне" письмо, що пізніше змінилося "кирилицею", яка донині в Болгарії, як і в Україні, Росії, Сербії, складає основу писемності. Кирилівська традиція мала глибокий вплив на всі слов'янські країни, але в кожній з них були і є свої неповторні риси. Для Болгарії шанування солунських братів Кирила і Мефодія стало спеціальним знаком першослов'янського просвітництва, оскільки в акті хрещення Русі приклад Болгарії став вирішальним.

Вплив кирилівської традиції визначався її вкоріненістю в ранньохристиянському, доіконоборчому православ'ї, яке зберігало зв'язок з елліністичною радісністю в очікуванні близького пришествя. Кирило і Мефодій умовами свого виховання-освіти відійшли від іконоборчо орієнтованого Константинополя, вписалися в "македонський ренесанс" IX – XI ст. Це був етап значимості ірландської православної церкви та непозначеної чіткої розділеності Константинополя та Риму. Коли йдеться про відкритість стосовно різних християнських церков кирилівської традиції (братам-просвітителам дорікали також у прихильності до аріанської ересі), то ці ознаки кирилівського вчення тлумачаться як особлива терпимість до індивідуальних шляхів християн різних націй. Також кирилівська лінія в християнстві є проявом високого інтелектуалізму в богослов'ї, пролонгацією в віросповідальному служінні позицій "філософа Костянтина"; у хрещенні Кирила, який не признавав церковної ієрархії (фактично, святий не мав церковного сану аж до 869 р., сповідуючи першохристиянські апостольські принципи діянням, а не посадовим завзяттям). Філософський пафос відкритості до раціоналістичного світосприйняття відрізняв кирилівську традицію – а це інакше, ніж містицизм пізньовізантійської культури, та інтелектуальна екстатика ісихазму (у тому числі Григорія Палами, Феофана Грека та ін.).

Брати Кирило і Мефодій були уродженцями грецького порту Салоніки, відомого під назвою Солунь. Тут закінчувалася Візантія, і починалися неосяжні землі слов'ян [5]. Мешканці Солуня добре знали мову македонських слов'ян, оскільки в самому місті, особливо в його передмісті, проживало чисельне слов'янське населення. Володіння з дитячих років (від матері-слов'янки та оточення) їх мовою і блискуче грецьке-візантійське виховання, перебування Кирила при дворі Імператора дали блискучий старт у просвітницькій діяльності братів, яка була орієнтована на європейський Схід і Південь.

Найбільшою історичною заслугою Кирила стало створення слов'янської писемності, що виникла, як свідчать сучасні джерела [4, 35], аж ніяк не на порожньому місці. У них зазначається, що історики та лінгвісти досі не можуть розгадати таємниці виникнення глаголиці, а саме: який алфавіт взяв Кирило в основу своєї слов'янської азбуки? Зображення деяких букв збігалося з копським, старовірським, рунічним, вірменським, грузинським, готським письмом. Задля справедливості, варто послатися на Бравлінське євангеліє, що зявилося в Криму, та "Велесову книгу" [7, 710 – 712]. Єдиним поясненням, чому Кирило для своєї азбуки зібрав таке поєднання письмових знаків, є наявність у слов'ян цього типу дохристиянської писемності.

Сьогодні між вченими практично немає розбіжностей з приводу того, яку абетку винайшов Кирило: першою слов'янською азбукою була глаголиця. Кирилиця ж укладена з літер грецької урочи-стої уніціальної писемності учнями рівноапостольних братів. Цей аспект давньоруської писемності як основи кирилиці спеціально розробив С. Ляшевський [7, 207 – 222].

Працюючи в різних країнах, під заступництвом монархів, що тяжіли до православ'я та, зважаючи на історичні обставини, мали зв'язки зі світом Заходу, використовуючи власні інтелектуальні напрацювання в Константинополі, Кирило розробив максимально відкритий до державного правління церковний уклад, що відповідав інтересам народу і нації. Болгарські державці, усвідомлюючи себе спадкоємцями константинопольської імператорської могутності в захисті православ'я, підтримували чернечу вченість і одночасно сприяли формуванню патріотичної установки спадкоємців Кирила в Болгарії.

У книзі "Българското Евангелие" про сенс діяльності Кирила на європейському Півдні зазначено: "Особливо сприятливі умови для розвитку слов'янської писемності складаються на південному сході. У Македонії створюється низка рукописів, які продовжують традиції Кирило-Мефодіївських перекладів (так звана охридська школа). Серед письменників, що тут працювали, найбільш відомий Климент, один з найталановитіших учнів Мефодія" [4, 45]. На сході Болгарії центром старослов'янської книжності стає Преслав – столиця Болгарії в період правління царя Сімеона (893 – 927), який сприяв розвитку слов'янської писемності.

Тож, слов'янські просвітителі орієнтувалися на раннє християнство. Відмінною ознакою, що підтверджує зазначену спрямованість, є шанування апостола Павла, який найбільш послідовно відстоював рівноправність народів і демократичні традиції, і якого Климент Охридський – учень Кирила і Мефодія – вважав першим просвітителем слов'ян.

Брати Кирило і Мефодій не мали високого духовного сану, орієнтуючись на морально-політичну значимість своєї діяльності. Звідси – активна діяльність щодо ідей раннього доіконоборчого християнства, успадкованого македонським ренесансом постіконоборчого періоду, що не знав конфесійного поділу церков і передбачав віротерпимість до різних течій усередині християнства. Віротерпимість неминуче повинна була призвести до "проростання" через їхню традицію місцевих уявлень, у тому числі дохристиянських, оскільки Кирило і Мефодій проживали на землях, що раніше вже прийняли хрещення відповідно до національних умов.

За походженням і вихованням Кирило і Мефодій були справжніми аристократами, найкращими людьми за морально-інтелектуальними якостями. Зауважимо, брати-просвітителі спілкувалися з аристократією слов'янських держав, культивуючи спільність чернечого й лицарського служіння.

Як свідчать сучасні джерела [3, 137 – 145], Кирило активно акумулював вплив ірландської церкви, представники якої були відомі прихильністю до мучеництва, подвигу аскези та музично-поетичних інтересів. Ірландська церква не мала ієрархічності, характерної для неї, відрізнялася демократизмом спільності кліру. Тобто, багато що вона мала від раннього чернецтва, для якого особистий подвиг перевищував ієрархічний офіційний церковний уклад. Саме ці риси є найбільш характерними для кирилівського вчення.

Ірландська церква в період XI – XII ст. мала значний вплив на європейському континенті, в тому числі в сфері місіонерської діяльності Кирила і Мефодія. Кельтська церква завжди тяжіла більше до Сходу, ніж до Заходу, а ірландських ченців часто іменували "греками" за їхнє явне вподобання саме цієї мови, у порівнянні з латинською, хоча вони були обізнані з латинською вченістю. Ірландська церква зберегла власну організацію до кінця XII ст. Тож, якщо пам'ятки права, що відносяться до ірландських традицій, могли потрапити на Русь у складі кирило-мефодіївської спадщини, то для пояснення деяких кельтських рис такого немає. На берегах Балтики проживали ірландські переселенці. Про це свідчить наявність кам'яних хрестів на Русі. Паралелі цим хрестам знаходять саме в Ірландії. Ірландськими місіонерами були завезені на Русь дзвони. Вони також поширили у Європі культ архангела Михаїла.

Ірландські місіонери були схильні до створення алфавітів, оскільки вони всюди виконували богослужіння рідною мовою. Зазвичай, місіонери мали з собою до двохсот готових алфавітів, а схильність до містики, у тому числі до містичного тлумачення букв – специфічна особливість ірландської церкви. Цей факт дав підґрунтя вченим, аби висловити припущення, що в основі глаголиці, створеної Кирилом, лежить саме ірландське коріння, так як в VIII ст. глава Зальцбурзької єпархії, ірландець Вергілій, автор "Космографії", приклав до неї алфавіт, подібний до глаголиці [3, 150]. Така відкритість до взаємодії конфесіоналізму, який уже намічався, та релігійної традиції солунських братів підтримувала автономію у ставленні до болгарської церкви у православному світі, що займала особливу позицію в якості державного регулювання релігійної установки.

Безумовно, істотний вплив на поширення християнства на Русі мала Болгарія. Після падіння Першого Болгарського царства в 1019 р. на руські землі ринув потік біженців, серед яких було чимало православних священників. Важливо, що в IX – X ст. сербське і болгарське духовенство привезло з собою велику кількість церковно-богослужбових книг та інших пам'яток слов'янської писемності, у

тому числі "Мову філософа", в тексті якої відзначаються "моравізми" і "болгаризми", а також ознаки впливу грецької мови. Якщо врахувати, що Кирило писав свої твори грецькою мовою, то пам'ятки слов'янської писемності з еллінізму можна віднести до оточення просвітителя.

Болгарія виявилася чутливою до філософського інтелектуалізму кирилівського православ'я – до високої абстракції радості і гармонії, яка проявляється в кольорових перевагах іконопису. Зауважимо, якщо в ранньовізантійському мистецтві значимим в іконопису був зелений колір, то в постіко-ноборчий період він майже зникає з кольорової гами. Зелений колір – це символ гармонії, рівноваги земного та небесного, про що відзначають О. Лосев та І. Бусева-Давидова [6, 50; 2, 186]. У російському іконопису зелений колір значимий, але він більш важливий для болгарських ікон. В іконах Болгарії самодостатнім є поєднання червоного (символ земного) і зеленого кольорів. Так закладалася своєрідна імпресіоністська барвистість у кольоросприйнятті болгарського мистецтва, яке зберігає ці символи як "знаки радості і земної благодаті" в образотворчому мистецтві й нині.

Кирилівська традиція була сприйнята болгарським релігійним просвітництвом як органічна складова існування культури країни. У болгарській історії вражає надзвичайно виражений патріотичний настрій православних монастирів, які стали точками відліку в антитурецькому опорі нації, хоча турки-мусульмани зазвичай не знищували монастирі. Ця патріотична ідея чернечого служіння стала доктриною державних устоїв болгарського православ'я.

У православ'ї існувала верства чернецтва і філософів-богословів (Григорій Палама, творець течії ісихазму), які були прихильниками діалогу з турками-оттоманами. Останні, в свою чергу, також були діалогічно налаштовані на відносини з послідовниками "пророка Іси" (як вони називали Ісуса Христа). Тож, для болгарської церкви не існувало дилеми "діалог чи недіалог" з мусульманами, хоча в крові протоболгар мала місце тюркська складова. Таке патріотичне служіння болгарської церкви являло самостійну лінію в православ'ї, і почасти було підготовлене гнучкістю, вживаністю до місцевих умов православної кирилівської традиції. Слов'янські просвітителі Кирило і Мефодій у трактуванні православних святинь мали установче значення для формування низки суттєвих рис психології болгарської нації, в якій богословсько-науковий універсам всхристиянського значення поєднувався зі своєрідним національним самозахистом у віросповіданні.

Вплив кирилівської традиції та ірландської церкви прослідковується і в генезисі українського кобзарства. Характерний для кельтів народний інструмент цитра-арфа (струнно-щипковий) за типом схожий на українську кобзу-бандуру, на яких виконували вірші під інструментальний акомпанемент кобзарі-бандуристи. На фресках у Софії Київській є зображення скоморохів з інструментом типу арфи. Як свідчать сучасні фольклорні дослідження, тільки Болгарія ввела у свою музичну традицію бурдон-ісон, який визнаний базисним для афонської, давньовізантійської традиції. Яскравим зразком використання бурдона в Болгарії, окрім церковного співу, є використання в фольклорній традиції народного інструменту гайда, основним принципом якої є звучання довго витриманої педалі і розгорнутої віртуозної мелодії на її фоні, в тому числі імпровізаційного типу.

Тож, можна зробити наступні висновки.

1. Питання щодо визначення ідей кирилівської традиції є важливим, оскільки історичні відомості свідчать про те, що Кирило-Костянтин (імена від роду і хрещення) – інтелектуал, який брав участь у взаємодії Константинополя з Римом, Великою Моравією – звертався також до надбання ірландсько-бриттської церкви, що в сукупності створило багатий богословський генофонд православної наукової традиції.

2. Болгарське релігійне просвітництво було спрямоване на слов'янський світ у цілому. Кирило був творцем глаголиці і його авторитет був важливим для болгарської релігійної концепції, що стала в XIII ст., за часів І. Кукузеля, представницькою від Константинополя. Тож, для болгарської державної розбудови та православ'я особливо перспективними виявилися дві лінії кирилівської релігійної установки: 1) інтелектуалізм місіонерства; 2) шанування мучеництва, подвигу в ім'я Віри.

3. Основним кроком в утвердженні самостійності болгарської церкви і водночас власних шляхів культурного розвитку стало ведення церковнослужіння слов'янською мовою. Ведення літургії на сакральному варіанті рідної мови, поширення слов'янської писемності і виникнення слов'яномовної літератури сприяло культурному розвитку і формуванню самосвідомості болгарського народу.

Література

1. Ангелов П., Бакалов Г. История на България / П. Ангелов, Г. Бакалов. – София: Булвест, 2000. – 511 с.
2. Бусева-Давыдова И. Искусство Византийского мира / И. Бусева-Давыдова // Энциклопедия для детей; гл. ред. М. Аксенова. – М.: Аванта, 1997. – Т. 7 (Ч. 1). – С. 170 – 219.
3. Введение христианства на Руси / Институт философии АН СССР; отв. ред. А. Д. Сухов. – М.: Мысль, 1987. – 302 с.

4. Грудев Р. Българското Евангелие / Р. Грудев. – София: Галактика, 1988. – 102 с.
5. Кирилл и Мефодий. Энциклопедия Кругосвет (Универсальная научно-популярная онлайн-энциклопедия) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.krugosvet.ru/node/35197
6. Лосев А. Философия, мифология, культура / А. Лосев. – М.: Издат. полит. лит., 1991. – 524 с.
7. Ляшевский С. История Христианства в Земле Русской с I по XI век / С. Ляшевский. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2002. – 320 с.
8. Табов Й. Когда хрестилась Киевская Русь? / Й. Табов. – С.-П.: Нева, ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2003. – 416с.

References

1. Angelov P., Bakalov G. (2000). The history of Bulgaria. Sofia: Bulvest [in Bulgarian]
2. Buseva-Davydova I. (1997). Art of the Byzantine world. Encyclopediya dlya detey Avanta. Vol. 7, part 1, 170 – 219 [in Russian]
3. Sukhov A. D. (Eds.). (1987). Introduction of Christianity in the Rus. Moskow: Mysl' [in Russian]
4. Grudev R. (1998). Bulgarian gospel. Sofia: Galaxy [in Bulgarian]
5. Cyril and Methodius. Encyclopedia Kruhsvet (Universal scientific populyarnaya online Encyclopedia) Retrieved from: www.krugosvet.ru/node/35197
6. Losev A. (1991). Philosophy, Mythology, culture. Moscow: Publishing political literature [in Russian]
7. Lyashevskyy S. (2002). History of Christianity in the Russian land with I the XI centuries. Moscow: FAIR-PRESS [in Russian]
8. Tabov J. (2003). When Kievan Rus was baptized? Saint Petersburg: Neva, Olma-Press Education [in Russian].

УДК 7.077:792(477.83/.86)"1941/1944"

Прокоп'як Віра Богданівна
аспірант кафедри дизайну і теорії мистецтв
Державного вищого навчального закладу
"Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника"
vira_moskalyk@ukr.net

АМАТОРСЬКИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ РУХ ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ГАЛИЧИНИ ПЕРІОДУ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941 – 1944)

У статті проаналізовано діяльність аматорських театральних колективів у Галичині періоду німецької окупації. Досліджено процеси становлення та розвитку аматорського театру в структурі відновлених і новостворених національно-культурних товариств та організацій.

Ключові слова: аматорський театр, період німецької окупації, театральний рух у Галичині, театральна діяльність товариства "Просвіта", Українські освітні товариства, Інститут народної творчості.

Прокопяк Вера Богдановна, аспирант кафедры дизайна и теории искусств Государственного высшего учебного заведения "Прикарпатский национальный университет имени Василия Стефаника"

Любительское театральное движение как фактор национально-культурной жизни Галичины периода немецкой оккупации (1941 – 1944)

В статье проанализирована деятельность любительских театральных коллективов в Галичине периода немецкой оккупации. Исследованы процессы становления и развития любительского театра в структуре восстановленных и новых национально-культурных обществ и организаций.

Ключевые слова: любительский театр, период немецкой оккупации, театральное движение в Галичине, театральная деятельность общества "Просвіта", Украинская образовательные общества, Институт народного творчества.

Prokopiak Vira, postgraduate of the design and theory art chair, The Institute of Arts, Vasyl Stefanyk Precarpathian national university

The amateur theatrical movement as a factor of national and cultural life in Galicia during the German occupation (1941 – 1944)

In the article the activity of amateur theater groups in Galicia during the German occupation was analyzed. The processes of formation and development of amateur theater in the structure of restored and newly established national cultural societies and organizations are examined.